

cupium, navigii exemplum & experimentum omnem dubitationis scrupulum animis nostris eximit, quia motus navigii, vento placido, & secundo promoti, vectoribus in ipso sedentibus, quoad tactus & visus sensum, est insensibilis, sicut supra in II. objectione huius descriptionis Physicæ, de motu terra placido & omnis successus experite dictum est. Quamobrem nemini etiam mirum videri debet, si eiusmodi motus, nostri sensus ratione, in ipsa Terrâ, accidens est hæcenus nobis incognitum, quod ejus perpetuo nos circumferentis motum animadvertere & percipere sensibus nostris non possimus. Motum, quo navis particeps redditur, vel qui ipsi imprimatur, sentire non solemus, nisi mutatis ventis placidis, tempestates oboriantur, ac navis undarum impetu concutitur, ita ut in arenarum tumultibus resideret, aut in scopulos & litora impingens naufragio vectoris in periculum vitæ adducat. Sic etiam opus esset, ut Globus Terrenus in oblatum aliquid, à quo sufflaminaretur, incurreret, ut ejus motum animadverteremus, & perciperemus cum impetu, à quo versus stellas excutemur. Si motus ille esset internum nobis principium, æquâ ratione fieri posset, ut illud, si immutabiliter in nobis, & continuè resideret, sentiremus, cum non sentiamus illud, quod nobis extrinsecus accedit, & frequenter à nobis discedit.

XI. Objectione ab absurdo. XI. Copernicus easdem operationes diversis naturis per errorem assignans, aërem & aquam, à Terrâ diversissimam naturam habentes, triplici illo motu Sphæræ Terrenæ assignato, moveri statuit, quod absurdum est. Copernicani contra dicunt, Elementa in motus identitate convenire, nihilominus aut minus interest, ad diversificandas, aut non diversificandas naturas, quàm eadem convenire in identitate quædam.

XII. Objectione. XII. Si motus terra verus est, nubes, aves, aliæque in aëre

Objectiones ex Sacris litteris petita.

I. Objectione ab authoritate Sacre Scripturæ. Solutio. Sacra Scriptura motus loquitur.

2. Sacra Scriptura loquitur.

3. Sacra Scriptura loquitur.

4. Sacra Scriptura loquitur.

5. Sacra Scriptura loquitur.

6. Sacra Scriptura loquitur.

7. Sacra Scriptura loquitur.

8. Sacra Scriptura loquitur.

9. Sacra Scriptura loquitur.

10. Sacra Scriptura loquitur.

11. Sacra Scriptura loquitur.

12. Sacra Scriptura loquitur.

13. Sacra Scriptura loquitur.

14. Sacra Scriptura loquitur.

15. Sacra Scriptura loquitur.

16. Sacra Scriptura loquitur.

17. Sacra Scriptura loquitur.

18. Sacra Scriptura loquitur.

19. Sacra Scriptura loquitur.

20. Sacra Scriptura loquitur.

21. Sacra Scriptura loquitur.

22. Sacra Scriptura loquitur.

23. Sacra Scriptura loquitur.

24. Sacra Scriptura loquitur.

25. Sacra Scriptura loquitur.

26. Sacra Scriptura loquitur.

27. Sacra Scriptura loquitur.

28. Sacra Scriptura loquitur.

29. Sacra Scriptura loquitur.

30. Sacra Scriptura loquitur.

31. Sacra Scriptura loquitur.

32. Sacra Scriptura loquitur.

33. Sacra Scriptura loquitur.

34. Sacra Scriptura loquitur.

35. Sacra Scriptura loquitur.

36. Sacra Scriptura loquitur.

37. Sacra Scriptura loquitur.

38. Sacra Scriptura loquitur.

39. Sacra Scriptura loquitur.

40. Sacra Scriptura loquitur.

41. Sacra Scriptura loquitur.

42. Sacra Scriptura loquitur.

43. Sacra Scriptura loquitur.

44. Sacra Scriptura loquitur.

45. Sacra Scriptura loquitur.

46. Sacra Scriptura loquitur.

47. Sacra Scriptura loquitur.

48. Sacra Scriptura loquitur.

49. Sacra Scriptura loquitur.

50. Sacra Scriptura loquitur.

suspensa semper in Occasum rapidissimo motu ferri apparebunt. Hæc obiectio à Copernicani ita refellitur: 1. Qui per transstra navis salit, non modo id facit proprio suo motu, sed etiam dum, in aëre saliendo etiam versatur, impressum habet à navi motum illum, quo una cum navi transfertur, quamcumque in partem motu proprio saliat: Similiter volucris, dum supra Terræ superficiem, aut per aërem volat, non solum proprio suo volatu motum suum volandi proprium exequitur, sed habet etiam generalem illum à Terrâ impressum motum, quo simul cum ipsâ transfertur, quamcumque in partem etiam alarum suarum remigio transferatur, aut quomodocumque & ubicumque in aëre hæreat, suspensæve cernatur: Quod idem de nubibus, & aliis rebus intelligendum est. 2. Sicut motus per transstra navis salientis tunc imprimatur, cum ejus pedes attolluntur: Ita motus Terræ tunc imprimatur avibus, cum primum à Terrâ transstrat, assurgunt. Repetitur etiam porro, atque quasi inculcatur, quoties volucres, ne ad perpendicularum, seu in locum Terræ, cui imminent, decidere cogantur, alis aërem verberant. Nempe aër cum Terrâ transstrat, etiam fulcimentum loco est, cui illarum innoxia motus suos infundunt, ut esse possint scama transstris imposita, quæ ille, ut mox dictum est, saliendo percussit. 3. Rem mediis concipiendi causa considerentur pisces, quos cupâ vel urnâ aquæ plenâ contentos navis secum transfert. Hi motu generali cum nave transferuntur, & nihilominus motu suo proprio in cupâ quiescente hærent, aut variè moventur, perinde ac si cupa, aut aqua quiesceret, & cum navi non transvehere-
tur. Sic aves, & quæcumque alia in aëre hærent, ita motu Terræ generali transferuntur, ut nihilominus cernantur, aut hæreant, aut quolibet versum per aërem moveri, perinde ac si aër quiesceret, & cum Terra non transferretur.

quo Spiritus Sanctus intelligi voluit, longè abutitur sumus. Etenim spiritus sanctus, & ipse Dominus noster Iesus Christus, ea quæ resurrectionem & salutem hominis æternam concernunt, prophetis & apostolis revelavit, qui luce divinâ illuminati sive sciverint, sive nesciverint, Terram moveri, cum vulgo loqui voluerunt, ut ab eo intelligerentur. Quippe parum ipsorum interfuit ad salutis æternæ per Christum recuperatæ doctrinam demonstrandam, sive Terra cum coelo collata punctum sit, sive non sit: an minima in Firmamento stellæ ipsam Lunam magnitudine excedant, num vero ut minora luminaria ipsius magnitudini cedant? Terræ moveatur, & Sol & contrariis quiescat, Idem in Sacris Litteris ubique Sacros sermones rudi & vulgari hominum captui accommodatos, & aptatos esse invenimus, & legimus. Hinc de Coelo & Terrâ, ut de præcipuis Mundi partibus Sacer Codex loquitur, eo quod tales in Vulgi oculos incurrunt, & Coelum ut inmensus fornix, ac Terra sicut grande Mundani huius Aedificii tabulatum apparet; Pari ratione Lunam magnam Luminare appellat, & Soli subjungit, quia, licet minor, & per se minus lucida, quam stellæ, nihilominus tamen ob viciniam suam, quâ Terreno Globo proxima est, maiore corpore, & luce Terricolarum oculis se conspiciendam exhibet: Eodem modo Terrestri Sphæræ quietem, & Soli motum attribuit, quia mortalibus in Terrenâ superficie constitutis, & Solem, ac cætera machinæ cœlestis astra, interdiu & noctu aspicientibus, cuncta moveri & currere apparent. Ex his omnibus facili negotio quis intelligere & colligere potest, quo sensu Sol à sapiente oriri & occidere dictus sit, nimirum ut vicissitudinem ortus atque occasus Solis apparentem significaret, sive Sol, sive Terra ejusdem causa & occasio existeret. Proinde verba illa Ecclesiæ cap. 1. v. 4. Generatio una abit, & altera advenit; quamvis Terra in seculum permaneat, vel ut alii habent, Terra autem stat in æternum, à nonnullis ita exponuntur: Nimirum utfigurationes variæ sunt, cæcæ massæ sigilla variâ imprimendo, & applicando, & dum harum figurationum aliæ prætereunt, aliæ adveniunt, sive aliæ abolentur, & aliæ in earum vicem succedunt, massa cæcæ tamen non corrumpitur, non augetur, non minuitur, sed eadem semper manet: Itâ etiam in Terrâ licet ab initio Mundi usque ad finem ejus, infinitæ generationes hæcenus factæ sint, etiamnum fiant, & deinceps futurae sint, non idcirco tamen, dum illæ prætereunt, & adveniunt, seu aliæ formæ terrenorum Corporum disperiunt, aliæ ipsarum disperiuntium loca

loca occupant, ipsa tamen Terræ massa integra manens non corrumpitur, non augetur, non minuitur, sed in eadem suâ integritate constanter perseverat, & tanta adhuc est, & futura in posterum erit, quanta ab initio ad nostrum usque tempus fuit.

II. Motui Terræ vehementer adversantur duo illa Miracula in Sacris litteris annotata, quorum primum est Iesue 10. v. 12. & 13. Et dixit Iesua ante oculos Israelitis: Solus Gibbon subsiste, & Luna in valle Ajalonis. Substiti ergo Sol, & Luna stetit. Stabat autem Sol in medio Cælo, neque festinabat ad occasum, quasi diem integrum. Alterum est 2. Reg. 20. v. 9. & 11. & Esai. 38. v. 8. de regressu Solis per decem lineas sive gradus, quo signo Hiskias Rex de sanatione suâ recipiendâ, & de augmento quindecim annorum vitæ suæ addito, certior est redditus. Quod si Sol immotus staret, & Terra circa eum volveretur, statio ejus, miraculum non fuisset, & Iesua, ut dici lux fulgore Solis producta longior foret, non dixisset, Solne movearis, sed potius, Terra ne movearis. Copernicani hoc oblatum remouent eâ responsione, quæ in initio prioris objectionis invenitur. Præterea cum Patriarcha Soli præcepit, ut consisteret, id tantum intendit & curavit, ut Sol supra Terram consisteret apparet, sive Solis, sive Globi Terreni statione hoc præstaretur: Et Propheta nil aliud intelligi voluit, quam illud quod apparuit, sive Sol, sive Terra regressus fuerit.

III. Congregatio Cardinalium Inquisitioni præfectorum hoc Systema Copernicanum, tanquam Sacra Scriptura contrarium, Romæ condemnarunt: Ergo reprobandum est. Copernicani, Ecclesiæ Catholico-Romanæ non addicti, hanc sententiam à Congregatione illa pronunciatam suscipere deque habent: Ceteri Catholico-Romanam fidem amplectentes respondent 1. Sententiam illam contra Galilæum specialiter pronunciatam habere potuisse adversus ipsum speciales suas causas, alios non attinentes, & adversus ipsos non valituras. 2. Eandem sententiam permagni quidem esse ponderis, sed tamen pro articulo fidei non habendam, cuiusmodi sunt, quæ à Conciliis generalibus constituntur. 3. Fideles omnes eâ non obligari, quamdiu, ut dogma quoddam fidei, non promulgata, i. e. legitime præscripta fuerit. 4. Sead recantandam suam opi-

nionem promptos & paratos præscripta fuerit.

Hæc est descriptio brevis Systematis Copernici circa ipso scribit, se primâ suorum & labore in id unum incubuisse Planetæ separatim ac ut calculis Phenomenis sive apparentiæ Calculo exactissimè cum fabricarum particularium cupatus esset, ut Universalis cum omnibus suis partibus & se proportionem, & nullâ debitis, ac penitus omnem inter-

tibus. Hinc satisfactum fuisse puris numerorum calculis philosopho, merâ numerorum sup-

sed etiam observationibus celsedulitate summa, inter se co-

applicanti, ut aliquis inde dundare possit. Ideo sic se re-

mena Cœlestia per falsas Hypo-

vari possint; eadem longè fa-

ex ipsa Natura petitas demo-

data cepisse se diligenter An-

soleter inquirere, an ex anti-

ribus aliquis fuisset, qui aliâ,

struatur, Mundi fabricam

pulchram adornasset. Ac Co-

diurnam Conversionem Ter-

æ alios Annum Motum ad-

missæ se apparentias & particu-

se conferre, & prompto suc-

Universi Machina secundum

digesta, mirabili facilitate &

partibus conspiraret, ideoque

certissimum & facillimum e-

quod amplecteretur, & in qu-

loca occupant, ipsa tamen Terræ massa integra manens non corrumpitur, non augetur, non minuitur, sed in eadem suâ integritate constanter perseverat, & tanta adhuc est, & futura in posterum erit, quanta ab initio ad nostrum usque tempus fuit.

II. Obiectio à duobus miraculis.

II. Motui Terræ vehementer adversantur duo illa Miracula in Sacris litteris annotata, quorum primum est Iesue 10. v. 12. & 13. Et dixit Iesua ante oculos Israelitis: Solus Gibbon subsiste, & Luna in valle Ajalonis. Substiti ergo Sol, & Luna stetit. Stabat autem Sol in medio Cælo, neque festinabat ad occasum, quasi diem integrum. Alterum est 2. Reg. 20. v. 9. & 11. & Esai. 38. v. 8. de regressu Solis per decem lineas sive gradus, quo signo Hiskias Rex de sanatione suâ recipiendâ, & de augmento quindecim annorum vitæ suæ addito, certior est redditus. Quod si Sol immotus staret, & Terra circa eum volveretur, statio ejus, miraculum non fuisset, & Iesua, ut dici lux fulgore Solis producta longior foret, non dixisset, Solne movearis, sed potius, Terra ne movearis. Copernicani hoc oblatum remouent eâ responsione, quæ in initio prioris objectionis invenitur. Præterea cum Patriarcha Soli præcepit, ut consisteret, id tantum intendit & curavit, ut Sol supra Terram consisteret apparet, sive Solis, sive Globi Terreni statione hoc præstaretur: Et Propheta nil aliud intelligi voluit, quam illud quod apparuit, sive Sol, sive Terra regressus fue-

rit.

III. Congregatio Cardinalium Inquisitioni præfectorum hoc Systema Copernicanum, tanquam Sacra Scriptura contrarium, Romæ condemnarunt: Ergo reprobandum est. Copernicani, Ecclesiæ Catholico-Romanæ non addicti, hanc sententiam à Congregatione illa pronunciatam suscipere deque habent: Ceteri Catholico-Romanam fidem amplectentes respondent 1. Sententiam illam contra Galilæum specialiter pronunciatam habere potuisse adversus ipsum speciales suas causas, alios non attinentes, & adversus ipsos non valituras. 2. Eandem sententiam permagni quidem esse ponderis, sed tamen pro articulo fidei non habendam, cuiusmodi sunt, quæ à Conciliis generalibus constituntur. 3. Fideles omnes eâ non obligari, quamdiu, ut dogma quoddam fidei, non promulgata, i. e. legitime præscripta fuerit. 4. Sead recantandam suam opi-

nionem promptos & paratos præscripta fuerit.

Hæc est descriptio brevis Systematis Copernici circa ipso scribit, se primâ suorum & labore in id unum incubuisse Planetæ separatim ac ut calculis Phenomenis sive apparentiæ Calculo exactissimè cum fabricarum particularium cupatus esset, ut Universalis cum omnibus suis partibus & se proportionem, & nullâ debitis, ac penitus omnem inter-

tibus. Hinc satisfactum fuisse puris numerorum calculis philosopho, merâ numerorum sup-

sed etiam observationibus celsedulitate summa, inter se co-

applicanti, ut aliquis inde dundare possit. Ideo sic se re-

mena Cœlestia per falsas Hypo-

vari possint; eadem longè fa-

ex ipsa Natura petitas demo-

data cepisse se diligenter An-

soleter inquirere, an ex anti-

ribus aliquis fuisset, qui aliâ,

struatur, Mundi fabricam

pulchram adornasset. Ac Co-

diurnam Conversionem Ter-

æ alios Annum Motum ad-

missæ se apparentias & particu-

se conferre, & prompto suc-

Universi Machina secundum

digesta, mirabili facilitate &

partibus conspiraret, ideoque

certissimum & facillimum e-

quod amplecteretur, & in qu-

